Redacțiunea Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimită!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrie Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mesei Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séŭ 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séŭ 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 282. Brașovŭ, Sâmbătă, 21 Decemvre. 1891.

## Nou abonamentŭ

la

## „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu **1 Ianuarie 1892** st. vechiu se deschide **nou abonamentŭ**, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

**Prețulŭ abonamentului:**

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

**Abonamente la numerele cu data de Duminecă:**

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe șése lunĭ 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe șése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou să binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

---

Brașovŭ, 20 Decemvre st. v.

Cu ocasiunea instalării noului fișpanŭ alŭ comitatului Uniădórei, locuitŭ aprópe cu desĕvîrșire de Românĭ, câțiva fruntașĭ românĭ au demonstratŭ, în representanța comitatului, în favórea limbei și naționalitățiĭ române, răzimându-se pe articululŭ de lege 44 din 1868, adecă pe legea de naționalitate.

Câtŭ de șubredŭ și țără de nicĭ o valóre este adĭ acestŭ razimŭ se póte vedé din raportulŭ, ce-lŭ publicămŭ mai josŭ.

Rĕspunsurile, ce le-au primitŭ Românii la interpelările lorŭ în favórea respectării limbei române, ne arată clarŭ și neîndoiosŭ, care este direcția organelorŭ administrătóre din țéră. Noulŭ fișpanŭ din Deva a și declaratŭ categoricŭ, că adĭ cestiunea limbei române este luată cu totulŭ dela ordinea dilei și că servitorii guvernului de prin comitate nu se sĕmtŭ îndatorațĭ a vorbi și a scrie altfelŭ decâtŭ unguresce, căcĭ statulŭ este „maghiarŭ".

Și ceea ce caracteriséză și mai multŭ situațiunea: acelŭ refusŭ categoricŭ de a satisface cerințelorŭ art. de lege 44 din 1868, a urmatŭ imediatŭ după declararea solemnă a noului fișpanŭ, că „va esecuta cu rigorositate legile sancționate" și că „va respecta drepturile fiă-căruĭ cetățénŭ, de orĭ ce naționalitate séŭ confesiune ar fi."

Eată dér cum stămŭ cu sistemulŭ Szapary. Pentru ómenii lui paragrafii legei de naționalitate au valóre numai teoretică, pe hârtiă, ér în pracsă suntŭ a se esecuta în sensŭ cu totulŭ opusŭ; fiind-că așa li-s'a spusŭ fișpanilorŭ nou numițĭ, în Pesta, că Maghiarii au cuceritŭ țéra acésta cu sângele lorŭ și că prin urmare ei suntŭ stăpânĭ absolutĭ peste locuitorii ei nemaghiarĭ.

Acésta au afirmat'o aprópe cu aceleașĭ cuvinte în vorbirile lorŭ de instalare atâtŭ noulŭ fișpanŭ alŭ comitatului Uniădórei, câtŭ și acela alŭ comitatului Târnavei micĭ.

Ce mai âmblă dér Românii după „limbă protocolară" română și alte de aceste, când ei suntŭ cei „cucerițĭ" încă „de acum o miă de anĭ" și avisațĭ la grația cuceritorilorŭ? Așa înțelegŭ adecă cei dela putere frasa lorŭ obicĭnuită, că „Ungurii și Românii *sunt avisațĭ* laolaltă."

Și la ce ne putemŭ aștepta încă din partea Apponyiștilorŭ și a Kossuthiștilorŭ, carĭ susținŭ, că fișpanii d-lui Szapary nu apĕră de ajunsŭ dreptulŭ și interesulŭ cuceritorilorŭ față cu cei cucerițĭ?

Tóte vorbirile și reclamările răzimate pe art. de lege 44 din 1868, pe principiile de dreptate și de echitate și pe principiile adevĕratului constituționalismŭ, trebue sĕ rĕmână în asemenĭ împregiurărĭ curate declamațiunĭ academice, fără de nicĭ unŭ efectŭ practicŭ.

Pe acela, care în locŭ de argumente îțĭ vine cu ciomagulŭ pretinsului „cuceritorŭ", nu-lŭ vei puté convinge niciodată printr'o purtare blândă și prevenitóre, că are față cu tine și datorii de împlinitŭ.

Nu voimŭ nicidecum sĕ facem vr'o împutare frațilorŭ nostri Uniădorenĭ, pentru că au mai făcutŭ încă-odată în direcțiunea acésta o zadarnică încercare. Din contră trebue sĕ lăudămŭ zelulŭ, cu care au apĕratŭ causa limbei române în dilele din 21 și 22 Decemvre a. c.

Dér despre unŭ lucru totușĭ arŭ trebui sĕ fiă în clarŭ atâtŭ Românii Uniădorenĭ câtŭ și toțĭ Românii asuprițĭ din aceste țĕrĭ. Arŭ trebui sĕ recunóscă odată, că timpulŭ esperimentelorŭ de a capacita pe adversarii lorŭ cu articulĭ de lege a trecutŭ.

Trebue dér sĕ căutămŭ a ne impune adversarilorŭ noștri, pretindêndŭ drepturile nóstre întregĭ și neștirbite!

---

## Inainte de alegerĭ.

Foile ungurescĭ lățiseră vestea, că în cerculŭ electoralŭ Ceica va candida la viitórele alegerĭ d-lŭ N. *Diamandi* față cu guvernamentalulŭ *Rezei* Szilviusz. Scirea acésta o desminte acum insușĭ d-lŭ Nicolau *Diamandi* în nr. 256 dela 30 Decemvre alŭ diarului „Nagyváradi Hirlap" în care d-sa publică o declarațiă, de următorulŭ cuprinsŭ: „După-ce mai multe foi au comunicatŭ scirea, că în Ceica maghiară voiu păși eu ca candidatŭ de deputatŭ la viitórele alegerĭ, în interesulŭ adevĕrului vĕ rogŭ comunicațĭ următórele: După-ce privitorii la atitudinea mea politică *am primitŭ și primescŭ necondiționatŭ hotărîrile conferenței din Sibiiu*, și după-ce acéstă conferință încă nu a adusŭ hotărîrĭ față cu atitudinea politică, ce vomŭ avé s'o observămŭ la apropiatele alegerĭ: scirea despre candidarea mea — din partemĭ — o consider ca prematură. — *Nicolau Diamandi.*"

*

Din *Făgărașŭ* primimŭ o scire ciudată. E vorba adecă pe acolo, că în cerculŭ electoralŭ de josŭ ar avé de gândŭ sĕ candideze tinĕrulŭ Dr. în dreptŭ Nicolau Șerbanŭ de Voila față cu Dr. Ullmann. Nu scimŭ sĕ luămŭ în seriosŭ acéstă scire, orĭ nu. Cu greu putemŭ admite, ca d-lŭ Șerbanŭ sĕ voiéscă așĭ începe cariera sa publică prin aceea că s'ar pune în conflictŭ cu conaționalii sĕi și cu programa națională. Așteptămŭ lămurirĭ!

*

La *Beiușŭ* spune „Maghiar Hirlap" va păși față cu guvernamentalulŭ Véghsŏ advocatulŭ Todorŭ Fassie. Nu cumva este d-sa candidatŭ apponyistŭ? Alegĕtorii românĭ din cerculŭ Beiușului dór vorŭ fi învĕțatŭ minte în cei patru anĭ din urmă, ca sĕ nu mérgă nicĭ cu Szapary, nicĭ cu Apponyi.

*

Aceeașĭ fóiă maghiară vrea sĕ scie, că în *comitatulŭ Aradului* șépte cercurĭ electorale au deja candidațĭ de naționalitate română. Cei din Aradŭ suntŭ datorĭ sĕ ne informeze despre cele ce se lucréză în comitatŭ, pentru, séŭ contra programului naționalŭ.

## CRONICA POLITICĂ.

— 20 (1 Ian.) Dec.

— In dieta provincială din Agram s'a sulevatŭ dilele acestea **cestiunea Fiume** de deputatulŭ croatŭ Barcic, care a și adresatŭ o interpelare banului Khuen Hedervary. Banulŭ rĕspundêndŭ interpelării lui Barcic în ședința dela 30 Decemvre n. trecutŭ, dise, că *Fiume nu stă pe aceeași basă a statului de dreptŭ, ca Croația*; că nu la dorința guvernului ma-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(3)

### Diplomatulŭ din Gorgonzola.

*Novelă, de* Antoniu Ghislanzoni.

II.

Jertfa.

Drumulŭ dela Milanŭ până la Gorgonzola mi s'a părutŭ mai scurtŭ, decâtŭ amicului meu Eugenio. Eu mĕ gândiam la planulŭ meu de bătaiă, Eugenio se legăna în visurĭ amoróse, și cu tóte că amêndoi ședeam în birjă fără de a grăi o vorbă, totușĭ în mintea nóstră decurgeau dialogurĭ vii dintre diferițĭ indivicĭ.

Era deja nópte, când am ajunsŭ în Gorgonzola; după ce am încredințatŭ glóbele, ce ni-au adusŭ până aicĭ, îngrijirii cârciumarului, am plecatŭ cătră casa domnului Lanfranconi.

De-odată ne lovi urechile sunetulŭ unei dobe marĭ, a unei trîmbițe și a lorŭ patru clarinete.

— „Ce naiba însemnéză musica acésta?"

— „Cântă capela din locŭ" dise unŭ omŭ, care trecea pe lângă noi. „Astă-séră se dă o mare serenadă d-lui Lanfranconi, pe care l'au alesŭ de căpitanŭ alŭ gardei naționale. Privițĭ numai: casa e iluminată, poporulŭ se adună, fără îndoială se vorŭ ține și vorbirĭ."

— „Cu atâtŭ mai bine!" strigaiu. „Impregiurarea acésta e fórte favorabilă pentru noi".

In fine am ajunsŭ înaintea casei d-lui Lanfranconi, în jurulŭ căreia se grămădiră cete de poporŭ atâtŭ de dese, încâtŭ am aflatŭ mai cu sfatŭ de-a ne ține în depărtare de treidecĭ pașĭ. Piciórele țĕranilorŭ, și mai vîrtosŭ ghetele lorŭ potcovite bine, deșteptară în mine mai multŭ respectŭ, decâtŭ unŭ comisarŭ alŭ gardei civile, care pentru susținerea ordinei, imbutușia fără milă pe curioșĭ. Eugenio ocupă locŭ după unŭ arbore, de unde voia sĕ esercieze influință magnetică asupra figurei din ferésträ. După-ce sunetulŭ marei dobe și a celorlalte instrumente deșteptară echoulŭ munțilorŭ Bergamoi și după ce ropotulŭ dobei produse aprópe unŭ cutremurŭ de pămêntŭ, mĕ siliamŭ sĕ-mĭ apĕrŭ urechile cu palmele, dér cu tóte astea, când sunetulŭ încetă, am aplaudatŭ însuflețitorŭ, numai ca sĕ câștigŭ simpatiile presențilorŭ.

— „Ce pagubă, că nu suntŭ aicĭ toțĭ", dise unŭ vecinŭ alŭ meu; „décă musica ar fi completă....."

— „Atuncĭ mai că așĭ fi surdŭ!" gândiam în mine.

Dér cu asta nu s'a sfîrșitŭ comedia. Larma instrumentelorŭ fŭ schimbată prin sbierătulŭ vocilorŭ:

— „Trăiéscă d-lŭ președinte!"

— „Trăiéscă!"

— „Trăiéscă d-lŭ Lanfranconi!"

— „Trăiéscă!

— „Trăiéscă căpitanulŭ gardei naționale!"

— „Trăiéscă!"

— „Trăiéscă patronul reuniunei democratice italiano-latine!"

— „Trăiéscă!"

— „Sĕ-lŭ vedemŭ! Sĕ viă pe coridorŭ! Trăiéscă!!!"

Larma își ajunsese culmea și impacința poporului luă unŭ caracter amenințătorŭ. Era timpulŭ sĕ se facă locŭ comunicațiunei.

Ușa galeriei se deschise și d-lŭ Lanfranconi se presentă în cinstita lui persónă însoțitŭ de două figurĭ, carĭ țineau torțe în mânĭ.

— „Elŭ este!" șopti Eugenio — „Cealaltă figură, care eși acum, e sora lui... și nu mai vedĭ la spatele ei altă damă?...."

— „Și unŭ Zuavŭ!..." rĕspunseiu.

— „Ore cine potŭ fi cei cu torțele?"

— „De sigurŭ doi companionĭ; și privescŭ de unŭ bunŭ presemnŭ rolulŭ în care se arată ei astă séră."

In timpŭ ce schimbamŭ vorbele acestea, multimea poporului sĕ îndesa mereu, d-lŭ Lanfranconi însĕ îmbrăcatŭ în uniformă de căpitanŭ, respunse manifestațiilorŭ poporului prin fluturarea batistei și-șĭ căscă ochii ca unŭ comidiantŭ.

Unŭ vecinŭ alŭ meu murmură încetŭ:

— „Numai adĭ l'am alesŭ și deja se și presentă în uniformă! Incepŭ a crede, că și-a gătit'o înainte."

— „Ei, cunóscemŭ noi și pe alții, carĭ și-ar fi gătit înainte uniforma" respunse o voce din poporŭ.

— „Cit!" rĕsunară de-odată o sută de vocĭ și domnulŭ, care a făcutŭ prima observare pișcătóre, dispărŭ în umbră.

D-lŭ Lanfranconi făcea cu mânile poporului sĕ-șĭ modereze focul insuflețirii; cei doi, carĭ purtau torțele încă i-lŭ imitau. In urmă sgomotulŭ a fostŭ urmatŭ de o adêncă tăcere.

ghiarŭ s'a strămutatŭ din Fiume oficiulŭ comitatensŭ. Oratorulŭ apoi ḑise, că nu scie cine cere depărtarea gimnasiului croatŭ din Fiume. Guvernulŭ maghiarŭ faţă de Fiume nu procede ilegalŭ. Fiume are o însemnată autonomiă. Cu ocasia visitei regelui au fostŭ arborate în Fiume destule stindarde croate fără de-a fi vătămate, şi tribunalulŭ din Fiume a luatŭ în apĕrare insigniile croate. Oratorulŭ regretă, că *cestiunea Fiume încă nu e resolvată.* Demonstraţiile din Fiume suntŭ regretabile, fiindcă au doveditŭ slăbiciunea Croaţilorŭ. Rĕspunsulŭ ministrului unguresců la interpelaţia lui Ugron se póte privi ca fórte mulţămitorŭ. Croaţii au dreptŭ la gimnasiulŭ lorŭ în Fiume şi de-aceea şi oratorulŭ se alătură la acestŭ dreptŭ. Gimnasiulŭ numai atuncĭ s'ar puté depărta din Fiume, când acésta ar fi în interesulŭ Croaţiei. — Barcic a declaratŭ, că nu ia spre sciinţă rĕspunsulŭ banului.

— Ḑiarulŭ „Politik“, organulŭ Cehilorŭ bĕtrânĭ vorbindŭ despre **întrarea în ministerŭ a contelui Kuenburg,** observă următórele: Guvernulŭ nicĭ pe din afară nu va mai sta deasupra partidelorŭ, după întrarea în cabinetŭ a unui membru alŭ partidei liberale germane. Contele Kuenburg rĕmâne în nexulŭ partidei sale şi prin urmare va fi privitŭ, ca ministru de partidŭ. Prin acésta contele Taaffe şi-a perdutŭ politica strictă neutrală de până acum. Ministeriulŭ a primitŭ în mijloculŭ sĕu unŭ elementŭ duşmanŭ elementului slavŭ, ceea ce fără îndoiélă va rĕmâné ca o condiţiune a unei apropierĭ din partea liberală-germană, ceea ce sub tóte împregiurările va rĕmâné şi ţinta acesteia.

— Ḑiarulŭ Cehilorŭ tinerĭ „Narodni Listy“ a fostŭ în ḑilele din urmă de repeţiteorĭ confişcatŭ, din causă că a publicatŭ *manifestaţiunĭ de aprobare* la **vorbirea dep. Dr. Gregr.** In motivele de confiscare totdéuna se ḑicea, că vorbirea lui Gregr invólvă în sine *crima de turburarea liniştei* şi *a ordinei publice.* „Narodni Listy“ se plânge apoi într'unŭ numĕrŭ asupra procederei tribunalului penalŭ, fiindcă acesta în sentinţa sa nu numai că motivéză confiscarea respectivelorŭ telegrame, ci totdeodată dă resoluţiunea, că vorbirea dep. Gregr conţine crima de turburarea ordinei şi liniştei publice. Numita fóie observă, că procederea acésta nu stă în consonanţă cu noţiunea immunităţii şi în curêndŭ se va ivi ocasiunea, de a se ridica în parlamentŭ protestŭ în contra acestei procederĭ. Deputaţii Cehilorŭ tinerĭ vorŭ interpela în parlamentŭ în acéstă cestiune pe minstrulŭ de justiţiă, contele Schönborn.

— O telegramă din Londra comunică scirea ḑiarului „Times“, care spune, că o depeşă din Parisŭ dă ca sigură scirea, că în Petersburg se continuă tratărĭ între Rusia şi Germania cu scopulŭ, ca cea dintâiu *sĕ se alăture* la alianţa vamală din Europa centrală.

## SCIRILE ḐILEI.

— 20 Dec. (1 Ian.)

**Primirea ambasadorului României la Parisŭ.** Ḑiarulŭ „Figaro“ scrie următórele despre primirea ambasadorului României Nicolae Creţulescu, la Parisŭ: „Preşedintele Republicei a primitŭ erĭ pe d-lŭ Nicolae Creţulescu, noulŭ ministru plenipotenţiarŭ alŭ României, care venia sĕ presinte scrisorile de acreditare. Ministrulŭ României, întovărăşitŭ de d-nii Nanu, consilierŭ alŭ legaţiunei, Filaliti, secretarŭ şi Theodorŭ Ghika, ataşatŭ militarŭ, a sositŭ la Eliseu la órele 2. La peronŭ au fostŭ primiţĭ de d-nulŭ comandantŭ Courtès-Lapeyrat şi apoi întroduşĭ de d-lŭ conte d'Ormesson, directorulŭ protocolului pe lângă şefulŭ Statului, care era înconjuratŭ de oficerii casei sale militare. Intrevederea a ţinutŭ o jumĕtate de óră. La sosirea şi plecarea d-lui N. Creţulescu, garda dela Eliseu a presentatŭ armele.“

***

**Viena ameninţată de — fome!** Aşa cetimŭ în „Magyar Hirlap“ dela 31 Decemvre n. trecutŭ. Fóia ungurésca spune că fabricanţii de spirtuóse din Ungaria, carĭ liferau de comunŭ pentru Viena vitele îngrăşate, au avutŭ ḑilele trecute o conferenţă în Budapesta, unde s'au obligatŭ toţĭ cei presenţĭ, că pe viitorŭ nu vorŭ mai primi sĕ plătéscă dare de venitŭ, şi nu vorŭ transporta vite în Viena, până când nu se va întroduce vechiulŭ obiceiu de vêndare, adecă cei ce cumpĕră, ér nu cei ce dau, sĕ plătéscă taxele cerute. — Va sĕ ḑică Viena e în periculŭ de a nu mai puté mânca carne de vită séu după „Magyar Hrlp“. de-a flămânḑi.

***

**D. Tache Ionescu,** ministrulŭ instrucţiunei publice şi alŭ cultelorŭ din România, va pleca peste câteva ḑile, ḑice „Timpulŭ“ la Viena; cu acéstă ocasiune va căuta sĕ aducă în ţéră la facultatea de sciinţe pe distinsulŭ profesorŭ de chemiă, Teclu, actualmente profesorŭ la universitatea din Viena.

***

**Pentru „Deutscher Schulverein.“** O telegramă din Gratz anunţă, că la 30 Decemvre a muritŭ acolo Edmund *Lipp*, profesorŭ la facultatea de medicină şi tótă averea sa de peste *100,000 fl.* a testat'o pentru „Deutscher Schulverein.“

Elevilorŭ sĕracĭ dela şcóla română gr. or. din Braşovu-vechiu li-se vorŭ împărţi haine, încălţăminte şi rechisite de învĕţămêntŭ Marţia viitóre, adecă în ajunulŭ nascerii Domnului la 3 óre d. a. Hainele suntŭ procurate cu suma colectată de d-nii învĕţătorĭ George Joandrea şi Florea Şoneriu.

***

**Influenza în Italia.** „Neue Fr. Presse“ primesce scirea că în Italia graséză fórte tare influenza. In Milanŭ, aprópe în fiăcare familiă suntŭ mai multe casurĭ de influenză. Casurile de mórte suntŭ dese. Asemenea graséză influenza şi în Bergamo şi în alte ţinuturĭ din apropiere cu mare vehemenţă. Casurile de mórte suntŭ fórte multe. In Roma însĕ influenza e de unŭ caracterŭ mai blândŭ.

***

**Insurgenţĭ scăpaţĭ din închisóre.** Din Lissabona se scrie că mai mulţĭ din şefii insurecţiunei ultime republicane dela Oporto, au scăpatŭ din închisóre. Ḑiaristulŭ Chagas a reuşitŭ sĕ se refugieze la capulŭ Bunei Speranţe, pe când doi dintre fugiţĭ au fostŭ din nou prinşĭ.

***

**Cultivarea albinelorŭ în România.** Numĕrulŭ stupilorŭ în tótă România este de 195,745. Aceştia au produsŭ în 1890, 486,520 chilograme miere şi 123,121 chilograme céră.

## Din comitatulŭ Uniedórei.

— 25 Decemvre n. 1891.

(Fine.)

Sfêrşindŭ protonotarulŭ, comitele provocă pe d-lŭ Franciscŭ Hossu Longinŭ, ca sĕ-şĭ predée plânsórea.

Luândŭ cuvêntulŭ, d-lŭ *F. H. Longinŭ* ḑise, că elŭ nu a voitŭ alta, decâtŭ sĕ róge pe fişpanŭ, ca avêndŭ în vedere împrejurarea, că d-sa s'a instalatŭ într'unŭ comitatŭ locuitŭ în preponderanţă de Românĭ, apoi avêndŭ în vedere, că limba protocolară a comitatului Huniadórei este şi cea română, sĕ binevoéscă a pronunţa cuvêntulŭ de instalare şi în limba română, în limba protocolară a comitatului, séu celŭ puţinŭ conţinutulŭ acelei vorbirĭ sĕ se spună şi în românesce.

Fişpanulŭ la aceste declară, că elŭ, ce e dreptŭ, scie românesce, dér nu posede limba literară română, de aceea nu póte sĕ-şĭ ţină vorbirea de instalare şi în limba română; mai departe ḑice, că vorbirea sa este astfelŭ compusă, încâtŭ îi este totodată şi programulŭ, prin urmare are rĕspundere pentru totŭ cuprinsulŭ vorbirei sale şi decĭ nu crede, ca altulŭ sĕ pótă tălmăci fidelŭ adevĕratulŭ înţelesŭ alŭ vorbirei sale; astfelŭ nu póte dispune nicĭ aceea, ca conţinutulŭ vorbirei sĕ se spună şi românesce.

Dér, ḑice mai departe fişpanulŭ, *chiar sĕ scie perfectŭ limba română, nicĭ atuncĭ nu ar pronunţa cuvêntarea sa de instalare şi în limba română, deórece aicĭ suntemŭ în statulŭ maghiarŭ, elŭ representă guvernulŭ maghiarŭ şi ca atare nu se simte îndatoratŭ a vorbi altcum, decâtŭ unguresce.*

„Éljen“-urile sgomotóse se repeţiră de nou şi în momentulŭ următorŭ se dete cuvêntulŭ baronului Todorŭ Bornemisza.

Nobilulŭ baronŭ bineventă pe noulŭ fişpanŭ în numele proprietarilorŭ din comitatŭ, spuindu-i scurtŭ şi netedŭ, că fişpanulŭ numai până atuncĭ va puté conta la spriginulŭ şi încrederea proprietarilorŭ (înţelege pe „Méltoságoş“) până când va avé în vedere interesele lorŭ. Acéstă vorbire „încreḑută“, nu a făcutŭ bună impresiune în aceia, carĭ nu se ţinŭ de „Méltoságoşĭ.“ Urmă apoi oratorulŭ membrilorŭ românĭ, d-lŭ protopopŭ Vasilie Demianu.

Ilustritatea Vóstră d-le fişpanŭ! Din ocasiunea instalării Ilustrităţii Vóstre în scaunulŭ de fişpanŭ alŭ comitatului Huniedórei, locuitŭ în preponderanţă de Românĭ, după ce aţĭ auḑitŭ cuvêntulŭ de bineventare, rostitŭ de protonotarulŭ comitatului, şi alŭ d-nului br. de Bornemisza, îmĭ iau voiă şi eu, ca membru alŭ congregaţiunei şi în numele Românilorŭ din acestŭ comitatŭ, a Vĕ adresa câteva cuvinte, din care sĕ aflaţĭ, ce impresiune a făcutŭ asupra Românilorŭ denumirea şi instalarea Ilustrităţii Vóstre în acestŭ comitatŭ, — şi din carĭ cuvinte sĕ puteţĭ deduce, până la ce hotarŭ puteţĭ conta la spriginulŭ şi încrederea Românilorŭ.

Credemŭ de superfluu a accentua, că Majestatea Sa v'a încredinţatŭ ocârmuirea unui comitatŭ, locuitŭ aprópe numai de Românĭ, carĭ în tóte împrejurările au avutŭ curagiulŭ convincţiunei lorŭ, dér tot-odată au datŭ doveḑile cele mai eclatante despre neclintita lorŭ credinţă şi fidelitate cătră tronŭ şi patriă, — unde Romanii totdéuna au sciutŭ sĕ respecteze şi sĕ se supună acelorŭ legĭ, carĭ adese-orĭ i-au constrînsŭ la juste ţipete de durere.

Astfelŭ şi în momentulŭ acesta, credemŭ a împlini o datoriă patriotică şi naţională, când vĕ spunemŭ Ilustrităţii Vóstre cu totŭ respectulŭ, dér cu tótă francheţa, ceea ce simţesce poporulŭ românŭ din acestŭ comitatŭ faţă cu denumirea şi instalarea Ilustrităţii Vóstre.

Aflaţĭ déră, Ilustritatea Vóstră, că Românii din comitatulŭ Huniedórei, fără a atinge câtuşĭ de puţinŭ persóna, calităţile eminente şi bunăvoinţa Ilustrităţii Vóstre, răzimaţĭ pe art. de lege 44 din 1868 au aşteptatŭ şi cu dreptŭ cuvêntŭ, ca în scaunulŭ, ce l'aţĭ ocupatŭ astăḑĭ, sĕ fiă numitŭ unŭ fişpanŭ românŭ care ar avé încrederea deplină a nóstră şi care ar sci şi ar voi a cunósce dorinţele şi dreptele pretensiunĭ ale majorităţii acestui comitatŭ.

---

După ce se făcŭ linişte, preşedintele societăţii democratice italiano-latine îşĭ deschise gura sĕ ţină vorbire, dér abia pronunţă primulŭ cuvêntŭ: „Onoraţĭ concetăţenĭ!“... şi de nou fŭ întreruptŭ de strigăte însufleţite: „Trăiéscă! Bravo!“ „Cit!“ se auḑi de nou din tóte părţile. D-lŭ Lanfranconi zîmbi, îşĭ plecă ochii, făcŭ deosebite schimositurĭ din faţă şi se plecă de repeţiteorĭ. Pe faţa lui strălucia bucuria celei dintêiu victorii.

— „Onoraţĭ concetăţenĭ!“ repetă după o lungă pausă. „Onoraţĭ concetăţenĭ!...“ însĕ esclamaţiile lui erau urmate de unŭ sgomotŭ nebunŭ.

Oratorulŭ cercă de trei orĭ sĕ vorbéscă şi de trei orĭ strigătele de „sĕ trăéscă“ îi curmă vorbirea.

— „Câtŭ de uşorŭ şi de ieftinŭ poţĭ câştiga victorii prin cuvinte“ gândiu în mine „când în inimĭ arde flacăra însufleţirii, când poporulŭ animatŭ de sentimente nobile n'aştéptă decâtŭ o scurtă provocare, pentru ca sĕ se hotăréscă la actele cele mai cutezate şi sĕ se jertféscă pentru o sfântă ideiă. Vai aceluia, care nu scie folosi astfelŭ de însufleţire.“

Spre nenorocirea lui, d-lŭ Lanfranconi nu dispunea decâtŭ de oratoria intenţiilorŭ bune. Vorbirea, ce avea s'o rostéscă, i-au compus'o doi secretarĭ ai sĕi şi ea nicĭ nu era altceva decâtŭ o vorbăriă de tóte ḑilele, fără înţelesŭ şi plină de frase înalte; c'o vorbă, unŭ discursŭ cu care aşa de mulţĭ s'au obicĭnuitŭ a ameţi plebea incultă.

„Onoraţĭ concetăţenĭ! Austria e învinsă, dér nu e sdrobită, Lombardia se bucură, Veneţia plânge, Toscana se pregătesce a se libera. Bologna ne întinde mâna, Roma tremură, Neapolulŭ aştéptă, La lucru déră, o, voi viteji concetăţenĭ! Sĕ ne armămŭ din crescetŭ până în în tălpĭ; lupta încă nu e sfêrşită; sĕ ne afle decĭ duşmanulŭ la locurile nóstre, când va suna primulŭ strigătŭ de rĕsboiu. D-ḑeu e cu noi... Anglia e cu noi, Francia ne dă mână liberă. Pe Spania o ameninţă Marocco, China e nevoită a merge cu celelalte puterĭ! Rusia stă în aşteptare la Caucasŭ, Turcia se clatină, Prusia are nĕcazurĭ interne .... Onoraţĭ şi vitejĭ concetăţenĭ! Sĕ folosimŭ ocasia. Câtŭ mĕ privesce pe mine, căruia mi-a venitŭ acea problemă glorióså sĕ conducŭ rêndurile gardei naţionale, eu voiu muri cu voi şi pentru voi în óra periculului. Devisa nóstră sĕ fiă: Trăiéscă gintea italiană-latină.“

Mulţimea poporului n'a priceputŭ de totŭ ultimele cuvinte, dér totuşĭ, după-ce oratorulŭ îşĭ fini vorbirea, nouĕ furtunĭ de aplause şi de „sĕ trăéscă“ mişcau aerulŭ.

— „Acum sciu cu ce omŭ am de lucru“, ḑiseiu lui Eugenio. „Dér aşa se vede, că şi unulŭ dintre secretarii sĕi o sĕ vorbéscă. Sĕ lŭ ascultămŭ şi pe acesta, câteva cuvinte vorŭ fi destulŭ, ca sĕ potŭ cunósce puterea duşmanului.“

Alŭ doilea oratorŭ rĕmase nemişcatŭ la loculŭ lui şi ḑise următórele:

„Desvoltarea seriósă şi lină a literaturei germane; civilisaţia Nordului cumpănită şi precaută, mereu progresândŭ fără sgomotŭ, dér sigurŭ, nu grăbesce, ci întăresce, nu forţéză, ci asigură progresulŭ generaţiilorŭ viitóre. Studiândŭ pe învĕţata Germania, ocupându-mĕ cu spiritulŭ operilorŭ germane, totŭ mai multŭ m'am convinsŭ, că e pe deplinŭ asiguratŭ viitorulŭ acelei frumóse ţĕrĭ, pe care Apeninii o taie în două şi mările şi Alpii o încungiură. Eu déră strigŭ: Trăéscă întréga familia de popóre ale Europei culte! Trăéscă înţelepciunea cetăţenéscă, care cuprinde în sine epoca popórelorŭ“.

Mulţimea poporului repetă strigătele de mai 'nainte, dér nu aşa de sgomotosŭ.

Vorbirea monotonă a oratorului făcŭ sĕ scadă însufleţirea.

— „Şi celalaltŭ îşĭ arată arama“, şoptiu în urechea amicului meu.

— „Sĕ lŭ auḑimŭ déră.“

„Concetăţeni! In cetatea Spielberg, în temniţa din Iosefstadt, pe eşafodŭ, pe treptele torturei, pe căile spionóse ale esiliului, chinuitŭ, persecutatŭ, despoiatŭ de vestminte, sângerându-mĭ ranele causate de lanţurĭ, n'am avutŭ, nu am şi nu voiu avé altă devisă, decâtŭ: Mórte tiraniei! Mórte duşmanilorŭ libertăţii! Mórte tâlharilorŭ! Mórte ucigaşilorŭ! Mórte, mórte.... şi blăstemŭ!“

— „Mórte! Mórte!“ repeţiră câteva vocĭ. Dér sunetulŭ dobelorŭ şi alŭ trâmbiţelorŭ de nou deşteptară în inimĭ voia bună, ce era pe aci sĕ înceteze, oratorii se retraseră de pe coridorŭ, feţele s'au înseninatŭ, ferestrile s'au închisŭ, gardiştii naţionalĭ şi musicanţii s'au depărtatŭ însoţiţĭ de poporŭ, care urmăria musica cu cântece vesele.

(Va urma.)

Suntemŭ necesitaţĭ a ne supune şi astădată ca totdéuna, voinţei şi hotărîrei Maiestăţii Sale şi a recunósce faptulŭ împlinitŭ.

Românii deci vĕ asigură, că până când veţĭ ocârmui acestŭ comitatŭ în sensulŭ legilorŭ esistente şi veţĭ îndeplini promisiunile făcute în vorbirea de instalare, cu privire la justa, energiósă şi imparţiala administrare, Românii vorŭ sci sĕ recunóscă faptele bune şi drepte ale Ilustrităţii Vóstre.

In acea speranţă, că aşa veţĭ face, vĕ dicŭ şi eu, în numele Românilorŭ, unŭ „bine aţĭ venitŭ!" „Sĕ trăiéscă!"

Acéstă vorbire a fost ascultată şi din partea Ungurilorŭ cu destulă linişte şi numai pe la începutŭ au credutŭ unii de cuviinţă a face observărĭ, ca şi cum nu li-ar conveni vorba românéscă.

Cu fuga mare apoi s'a hotărîtŭ a se vota mulţămită protocolară fostului fişpanŭ G. Pogány, a-i presenta unŭ suvenirŭ şi a-i pune portretulŭ în sala comitatului.

Cu acésta s'a finitŭ actulŭ de instalare şi au urmatŭ presentările oficióse şi neoficióse îndatinate.

Clerulŭ greco-catolicŭ a fostŭ representatŭ prin vicariulŭ I. Ianza dela Haţegŭ, ér clerulŭ greco-orientalŭ prin protopopulŭ din Sibiiu, Ioanŭ Papiu.

După amédă la 2 óre a fostŭ banchetŭ în redută. La banchetŭ au luatŭ parte câţiva funcţionarĭ românĭ dela administraţiune.

La banchetŭ se înţelege, s'au ridicatŭ imense toaste, câte-va şi pentru Românĭ, accentuându-se, că nu este justŭ, nicĭ de cuviinţă, a ignora majoritatea locuitorilorŭ din acestŭ comitatŭ. (Se apropie alegerile!...) Séra a urmatŭ balŭ.

Şedinţa în dioa următóre, adecă în 22 Decemvre, s'a deschisŭ érăşĭ prin învitarea fişpanului, care acum se presentă prima-dată ca preşedinte alŭ congregaţiunilorŭ.

Nainte de tóte se dete cetire protocolului şedinţei de erĭ. După cetirea protocolului, d-lŭ Fr. Hossu Longinŭ, în considerare, că limba protocolară a comitatului este şi limba română, în considerare, că protocólele congregaţiunei se făceau şi în limba română, întrébă pe vice-şpanŭ, că făcutu-s'a protocolulŭ şedinţei de ierĭ şi în limba română, séu décă nu s'a făcutŭ, dispus'a vice-şpanulŭ ca acelŭ protocolŭ sĕ se facă şi în limba română ca limbă protocolară a comitatului nostru? Incâtŭ protocolulŭ ar fi făcutŭ, se rógă, ca acela sĕ se cetéscă ca sĕ se pótă verifica împreună cu celŭ maghiarŭ.

Vice-şpanulŭ, după ce se încercă a face etimologia cuvêntului „Comitatŭ" şi „districtŭ" şi după ce ar fi protestatŭ contra aceea, ca comitatulŭ nostru sĕ se numéscă districtŭ, declară apodictice, că *protocolulŭ nicĭ nu s'a făcutŭ şi nicĭ nu se va face în altă limbă, decâtŭ în ceea a statului, adecă în cea maghiară.*

Totŭ atuncĭ, după esplicările cuvêntului „comitatŭ" şi „districtŭ", fişpanulŭ adresându-se cătră interpelantŭ, dise, că décă domnialorŭ (de sigurŭ va fi ţintitŭ la Românĭ) îşĭ vorŭ alege, séu îşĭ vorŭ câştiga unŭ individŭ, care sĕ pótă face protocólele şi în limba română şi acela va rĕspunde de ele, elŭ nu va avé nimicŭ în contra, sĕ se cetéscă şi în limba română.

Aceste observărĭ curióse, pe Românĭ i-au pusŭ în mirare, căcĭ nu le înţelegeau, ér pe Maghiarĭ îi gena, — de aceea iute s'a trecutŭ la desbaterea obiectelorŭ puse la ordinea dilei.

Avemŭ sĕ însemnămŭ aicĭ, că a doua di cea mai mare parte a membrilorŭ s'a depărtatŭ, aşa că abia au rĕmas 40—50. Din cele 28 de obiecte, menite a fi desbătute, abia la trei-patru s'au provocatŭ discusiunĭ şi pertractărĭ meritoriale, anumitŭ, când a venitŭ vorba de procurarea rechisitelorŭ pentru incendiu, cu care ocasiune s'a făcutŭ o formală satiră de autonomia comunelor; apoi la budgetulŭ opidului Deva şi în fine, când veni vorba despre *ajutorarea şcólei române gr. or. din Bradŭ.*

La acestŭ obiectŭ, d-lŭ protopopŭ Vasiliu Demianu a documentatŭ până la evidenţă, câtŭ de nejustă este propunerea comisiunei permanente, care nu vrea, ca din averea, ce este şi a fost numai a foştilorŭ jobagĭ din Bradŭ, sĕ se ajutore şcóla română. A trecutŭ însĕ timpulŭ, când Maghiarii mai ţineau şi la dovedĭ şi mai aveau óre-care consideraţiunĭ şi-aşa majoritatea a primitŭ propunerea comisiunei permanente.

Ei, sĕ fi fostŭ vorba de şcóla reformată, votulŭ congregaţiunei de sigur era altulŭ.

Aşa a decursŭ şi aşa s'a terminatŭ instalarea noului fişpanŭ şi congregaţiunea nóstră estraordinară.

Din cele espuse până aci, orĭ şi cine póte vedé, că Românii, cu acéstă ocasiune, s'au purtatŭ atâtŭ de cuviinciosŭ, atâtŭ de lealŭ şi cu atâta prevenire, încâtŭ nicĭ cei mai neîmpăcaţĭ duşmanĭ ai lorŭ nu le potŭ face imputărĭ temeinice şi cu tóte aceste, ce vedemŭ? Vedemŭ, că unii şoviniştĭ nicĭ cu acéstă purtare a nóstră nu suntŭ mulţumiţĭ, căcĭ în atingerile nóstre cu ei, au îndrăsnéla a ne face reproşurĭ, că noi turburămŭ buna înţelegere şi stămŭ înainte cu pretensiunĭ esagerate şi fără nicĭ unŭ temeiu. Audĭ lume! Noi cei ce la tóte ameninţările şi enunciaţiunile lipsite de basa legală amŭ tăcutŭ, numai ca sĕ nu ni se pótă dice, că voimŭ sĕ conturbămŭ actulŭ de instalare, turburămŭ buna înţelegere!

Audĭ lume! Atuncĭ, când într'unŭ comitatŭ de 25,000 de locuitorĭ, cei 24,000 de Românĭ cerŭ respectarea legii şi când acea li-se denégă, totŭ ei suntŭ cei ce stau înainte cu pretensiunĭ esagerate şi fără de nicĭ unŭ temeiu! Intr'adevĕrŭ, mare şi nemărginită este pacienţa nóstră şi orbĭ suntŭ cei ce nu vĕdŭ, unde au sĕ ducă tóte acestea!

*Cassiu.*

## La starea învĕţământului în Munţii apusenĭ.

Abrudŭ, 27 Decemvre n. 1891.

(Fine).

Dér d-lŭ Nicolau Todorescu, preotulŭ din Feneşŭ, pe ce-şĭ intemeiéză întimpinarea sa din nr. 272 alŭ „Gazetei?"

La afirmarea mea, că în Zlatna, reşedinţa actuală a protopopului, deşi nu-i şcólă, dér este unŭ salarŭ învĕţătorescŭ dela erar „*paremi-se*" de 150 fl., pe care-lŭ trage protopopulŭ, ér de instrucţiune se îngrijesce cum póte, — d-lŭ Todorescu afirmă, că în Zlatna nu este salarŭ învĕţătorescŭ, ci numai salarŭ preoţescŭ. Faţă cu asta mĕ provocŭ la circularulŭ Veneratului Consistorŭ de dto 22 Martie 1890 Nr. 1120, în care la punctŭ 10 între emoluminte se numĕră: „*126 fl. v. a. subvenţiune anuală erarială pentru suplinirea oficiului docentalŭ*" etc. Textulŭ vorbesce de sine.

Am disŭ, că dela cooperatorulŭ din Câmpenĭ, pentru întroducerea în oficiulŭ de cooperatorŭ, care e fără beneficiu, d-lŭ vice-protopopŭ a luatŭ 25 fl. Vrêndŭ sĕ ia în apĕrare pe d-lŭ vice-protopopŭ, d-lŭ Todorescu susţine, că postulŭ acesta nu e fără beneficiu, deórece, după d-sa, preotulŭ capelanŭ are 300 fl. salarŭ dela comună, 100 fl. din ajutorulŭ imperialŭ, ér venitele după patrafirŭ se socotescŭ în 100 fl. Mĕ rogŭ, asta nu-i aşa. Cooperatorulŭ amintitŭ primesce în adevĕrŭ 300 fl. dela comună, dér aceştia nu pentru-că e cooperatorŭ, ci pentru-că d-sa e şi învĕţătorŭ şi aceştĭ banĭ îi primesce ca salarŭ învĕţătorescŭ. Că acestŭ salarŭ e numai învĕţătorescŭ, se vede şi din împrejurarea, că d-lŭ cooperatorŭ Raţŭ l'a trasŭ şi înainte de-a se fi preoţitŭ. Acésta trebue că o scie şi d-lŭ vice-protopopŭ Montani, căcĭ pe la finea lui Octomvre 1890, umblândŭ d-sa în visitaţiune şcolară, a cerutŭ dela d-lŭ Raţŭ sĕ-i solvéscă 5 fl. pentru întroducerea în postulŭ învĕţătorescŭ, deşi nu l'a întrodusŭ d-sa, ci d-lŭ Poruţŭ, care din astfelŭ de lucrurĭ nu-şĭ ia onorarŭ nicĭ când. Dealtmintrelea d-lŭ Montani a mai luatŭ taxe de 5 fl. pentru întroducere şi dela alţĭ învĕţătorĭ, pe carĭ nu i-a întrodusŭ d-sa, ci preoţii localĭ. Apoi suta de florenĭ din ajutorulŭ imperialŭ nu se póte considera ca salarŭ alŭ cooperatorului, căcĭ e unŭ simplu subsidiu, ce se dă aşa dicêndŭ „via gratiae", precum se dă şi altorŭ preoţĭ, dér asupra căruia cei milostiviţĭ, înainte de a-lŭ căpĕta, nu au pretenţiă de dreptŭ, prin urmare elŭ nu este salarŭ. Nicĭ dreptŭ de stolă cooperatorulŭ nu are; acésta e a d-lui Poruţŭ, care numai din bunăvoinţă îi cedéză din când în când câte ceva capelanului. Chiar de-ar avé stola întrégă, după arĕtările oficióse ale d-lui Poruţŭ, acésta n'ar face mai multŭ de 45—50 fl. la anŭ.

Aşa-déră d-lŭ Todorescu aci de locŭ n'a avut drept, tocmai precum d-lŭ vice-protopopŭ Montani n'ar fi avutŭ dreptŭ sĕ ia dela bietulŭ capelanŭ pentru întroducerea în postulŭ sĕu fără beneficiu împovorătórea sumă de 25 fl.

Mai dice d-lŭ Todorescu, că dela biserica din Bucium-şésa d-lŭ vice-protopopŭ n'a luatŭ 80 fl., pentru revederea socotelelor. Da! N'a luat 80 fl., ci a luat 70, ér restulŭ de 10 fl. i-a luatŭ pentru visitaţiunea şcólei. Acésta se póte dovedi cu documentŭ autenticŭ dela biserica din Bucium-şésa.

Sĕ nu crédă cineva, că d-lŭ Montani ar urma numai unorŭ obiceiurĭ de mai 'nainte. Nu, căcĭ de unde antecesorii séi, — d-nii Laslo, protopopulŭ actualŭ alŭ Clujului, şi Al. Ciura, parochulŭ Abrudului şi fostulŭ administratorŭ tractualŭ — luau pentru revederea raţiunilorŭ câte 6 fl., de-acolo d-lŭ Montani ia câte 15 fl., ér pentru visitaţiunile şcolare cei dintâiu nu luau nimicŭ, ér d-lŭ Montani ia. Nu mi-ar păsa, iée, dér mai întâiu sĕ pună şi apoi sĕ iee. D-sa însĕ unde se duce, nu se prea duce sĕ pună, ci numai ca sĕ iée, ér de unde nu-i speranţă de luatŭ, nu se prea amesteca. De esemplu: după statutele aprobate de Ven. Consistorŭ cu data 2 Iunie 1888, protopopulŭ, pe lângă alte formalităţĭ, ar fi datorŭ sĕ publice socotelile bisericei în adunarea generală a poporului. D-lŭ Montani însĕ nu a convocatŭ până acum nicăirĭ şi în nicĭ o afacere adunarea generală a poporului. Astfelŭ massa poporului nu are nicĭ o ideă despre manipularea averei bisericescĭ, precum nu are nicĭ despre progresulŭ făcutŭ în şcólă, fiind-că nimenea nu-lŭ face sĕ asiste la esamene. De-aicĭ provine apoi fatala neinteresare a poporului faţă de causele bisericescĭ şi şcolare.

Credŭ, că valórea de sub zero a întimpinărei d-lui Todorescu aşĭ fi arĕtat'o până aci. Aşĭ mai avea de disŭ unŭ cuvêntŭ la adresa întimpinărei d-lui Papiu din Bistra. D-sa găsesce causa tristei situaţiunĭ a învĕţămêntului din munţii apusenĭ în orĭ ce, numai în lipsa de zelŭ a preoţilorŭ nu. Apoi, d-le Papiu, când chiar şi în Zlatna, reşedinţa protopopului, copiii românĭ din lipsa de şcólă românéscă cercetéză şcóla ungurésca, mai poţĭ d-ta sĕ te ingerezĭ ca advocatŭ alŭ unorŭ asemenea preoţĭ? Dice dlŭ Papiu, că satele suntŭ resfirate şi de aceea nu se potŭ face şcóle. Dér unde se potŭ face şcóle ungurescĭ de statŭ şi se rentéză a-le face, pentru ce óre sĕ nu se renteze a face şi şcóle românescĭ?

Étă déră, că tóte întimpinările de până acum nu potŭ detrage absolutŭ nimicŭ din corectitatea şi adevĕrătatea articlului meu din nrii 247, 248 şi 250 ai „Gaz. Trans."

Dér „Unirea" dela Blaşiu se laudă în Nr. 50, că ea „*aprópe în fiă-care di*" primesce desminţirĭ la adresa susŭ disului meu articulŭ.

Nu sciu: sĕ-i credŭ, sĕ nu-i credŭ! De nu i-oiu crede, mĕ temŭ, că se va supĕra; dér de i-oiu crede, încă nu potŭ trece cu vederea fără a nu-i observa, că nu-i frumosŭ lucru din partea ei a se lăuda cu atâtea şi atâtea carĭ de „desminţirĭ", fără a-mĭ da şi mie ocasiunea de a mĕ apĕra. Publice-le şi-i voiu arĕta, că întimpinările ei suntŭ false şi dreptatea pe partea mea este.

*Acelaşĭ.*

## AVISŬ*)

*tinerilorŭ românĭ, carĭ se pregătescŭ pentru cariera de advocatŭ.*

Cu apunerea fiului meu Virgiliu, am rĕmasŭ sĕ mĕ uitŭ tristŭ la grămedile de acte processualĭ, în care îmĭ zace îngropatŭ fatigiulŭ de o viéţă, — şi deplângŭ că póte are sĕ rĕmână prada incertităţii cancelaria mea advocaţială pusă în bună ordine şi purtată regulatŭ cu calculŭ ca sĕ mi-o moştenéscă propriulŭ meu fiu.

Greu lucru e a întemeia o cancelariă advocaţială cu creditŭ stabilitŭ, şi numai într'unŭ timpŭ tare îndelungatŭ şi cu marĭ sacrificii se póte face; acésta o sciu toţĭ advocaţii.

Ar fi daună dér, ca unŭ focular de mult creditŭ bunŭ, precum e acéstă cancelariă a mea, sĕ rĕmână după mine fără succesorŭ, care sĕ fiă indusŭ în arcanele ei încă până trăiescŭ eu, spre aşĭ face şi sie-şĭ folosŭ din ele şi spre a puté face servicii folositóre şi clientelei concentrate aci.

Eu la rêndulŭ meu m'aşĭ fi considerată de fórte norocosŭ décă mi s'ar fi îmbiatŭ o astfelŭ de ocasiune, ca sĕ potŭ adecă ajunge în o astfeliu de cancelariă companistŭ în timpŭ câtŭ de scurtŭ, şi singurŭ erede cu timpulŭ.

Provocŭ déră dintre D. D. avisaţĭ pe toţĭ aceia, cărora le-ar conveni asemenea, ca sĕ se adreseze cătră mine şi sĕ-mĭ comunice condiţiunile.

Loculŭ meu numai unŭ astfelŭ de individŭ îlŭ póte ocupa, care e pe întregŭ acasă şi în limba română.

*Blaşiu*, Decemvre 30, 1891 st. n.

Dr Iac. Brênduşianu.
adv.

## DIVERSE.

**Monopolulŭ de tutunŭ în Persia**, întimpină marĭ pedecĭ din partea poporaţiunei. Unŭ preotŭ superiorŭ din Kerbala a opritŭ fumatulŭ şi a poruncitŭ locuitorilorŭ sĕ-şĭ spargă pipele. Şahulŭ Persiei a esilatŭ pe mai mulţĭ comercianţĭ însemnaţĭ din Teheran, deórece acestia s'au opusŭ în contra monopolului de tutunŭ. Autorităţile persiane spera, că resistenţa acésta va fi în curêndŭ înfrântă.

**Femeiă nenorocită.** Ea: Oh, eu sunt o fiinţă nenorocită, dragă Niţă! Simţŭ, vĕdŭ că tu, nu mĕ iubescĭ." Elŭ: Dér scumpa mea, de câte orĭ sĕ-ţĭ mai jurŭ, că..." Ea: Nu, nu-mĭ jura, nu credŭ! Tu nu poţĭ iubi pe-o femeiă, care are — o pălăriă veche."

*) Suntŭ rugate şi celelalte foi românescĭ pentru retipărire. — Dr. Brenduşianu.

## Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Ianuarie st. n. 1892

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 9 26 | Vênd. | 9.31 |
| Argintŭ românescŭ | „ | 9.20 | „ | 9.25 |
| Napoleon-d'orĭ | „ | 9.28 | „ | 9.33 |
| Lire turcescĭ | „ | 10.58 | „ | 10.63 |
| Imperialĭ | „ | 9.58 | „ | 9.63 |
| Galbinĭ | „ | 5.45 | „ | 5.50 |
| Loris. fonc. „Albina" 6% | | —.— | „ | —.— |
| „ „ „ 5% | „ | —.— | „ | —.— |
| Ruble rusescĭ | „ | 112. | „ | 113.50 |
| Mărcĭ germane | | 57.40 | „ | 57.90 |

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

## Cursulŭ la bursa din Viena

din 31 Decemvre a. c. 1891

| | |
|---|---|
| Renta de aurŭ 4% | 106 95 |
| Renta de hârtiă 5% | 101 75 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ | 117.50 |
| dto argintŭ | 98.75 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune] | 113 50 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei] | —.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) | —.— |
| Bonurĭ rurale-ungare | 90.90 |
| Bonurĭ croato-slavone | 105.— |
| Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ | 138.— |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului | 130. |
| Renta de hârtiă austriacă | 927.5 |
| Renta de argintŭ austriacă | 92.30 |
| Renta de aurŭ austriacă | 109.55 |
| Galbenĭ împĕrătescĭ | 5.57 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.35 |
| Mărcĭ 100 imp. germane | 57.95 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 117.80 |

Proprietarŭ:
**Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
**Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. 485—1891. 737 3—3.

# Concursŭ.

Pe basa conclusului adunării generale a Asociațiunii transilvane din ședința a II-a ținută în Hațegŭ la 5 (17) Augustŭ a. c. de sub pt. prot. 24 pt. 3 lit. b și în conformitate cu conclusulŭ subsemnatului comitetŭ din ședința dela 9 Decemvre a. c. de sub pt. prot. 266 se escriă concursŭ la **2 stipendii de câte fl. 500 v. a.**

Unulŭ din aceste stipendii e menitŭ pentru tinerĭ absolvențĭ de gimnasiu, eventualŭ pentru tinerĭ, carĭ își facŭ sĕu și-au făcutŭ studiile în regulă la universitate și carĭ, terminândŭ cursulŭ filosoficŭ, vorŭ sĕ-șĭ câștige și cualificațiunea specială cerută de legea statului (art. de lege 38 din 1868 § 103) pentru școlele civile.

Dintre reflectanții la acestŭ stipendiu vorŭ fi preferițĭ aceia, carĭ vorŭ dovedi, că au pregătirea recerută pentru de a pută face examenulŭ specialŭ din grupulŭ limbilorŭ și că pe lângă limba română și maghiară cunoscŭ perfectŭ și limba germână, atâtŭ în vorbire câtŭ și în scriere.

La stipendiulŭ alŭ II-lea potŭ reflecta tinere și tinerĭ, carĭ avêndŭ deja pregătirea recerută pentru arta musicei instrumentale, deprinderea recerută pe pianŭ (clavirŭ) și și talentu musicalŭ, dorescŭ a se perfecționa în cutare conservatorŭ, spre a pută provedé eventualŭ musica instrumentală la o școlă de categoria școlei Asociațiunii.

Cei carĭ reflectéză la aceste douĕ stipendii au a-șĭ înainta cererile instruate în modŭ corĕspundĕtorŭ „Comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului română" celŭ multŭ până la *31 Martie 1892*, avêndŭ a aclude lângă cerere și o schiță a studiului percursŭ precum și unŭ reversŭ, prin care se deobligă, ca cerêndŭ trebuința, vorŭ intra ca puterĭ didactice în serviciulŭ „școlei civile de fete cu internatŭ a Asociațiunii transilvane", arătândŭ fiă în cerere fiă separatŭ de aceea, și durata timpului, pentru care reflectéză la stipendiulŭ cerutŭ.

*Sibiiu,* 19 Decemvre 1891.

Pentru comitetulŭ Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ.

**G. Barițiu,** preș. **Dr. I. Crișianu,** secretarŭ II.

## PUBLICAȚIUNE.

Direcțiunea generală a Căilorŭ Ferate Române face cunoscutŭ prin acésta, că are

## 31 posturĭ de Inginerĭ vacante

*la Serviciulŭ de Intreținere din Bucurescĭ, Craiova, Piteșcĭ Buzĕu, Galațĭ și Iașĭ.*

Doritorii de a ocupa asemenea posturĭ suntŭ rugațĭ a presenta cererile D-lorŭ în scrisŭ *la adresa Direcțiunei generale a Căilorŭ Ferate Române, Serviciulŭ P. la Bucurescĭ* celŭ multŭ până la **15 Ianuarie 1892 st. nou** cu arătarea adresei D-lorŭ exactă și anexândŭ documentele următóre:

1) Diploma sĕu Certificatŭ de terminarea studielorŭ a unei școle speciale de Inginerĭ.

2) Certificatŭ de serviciu.

3) Actŭ de nascere.

4) Actŭ de căsătoriă (décă e căsătoritŭ) și de nascere alŭ soției, precum și eventualŭ ale copiilorŭ.

5) Actele pentru serviciulŭ militarŭ.

Pentru informațiunĭ mai detaliate doritorii se vorŭ adresa în scrisŭ sĕu verbalŭ la **Șefulŭ Serviciului de Intreținere C. F. R., Bucurescĭ, Calea Victoriei Nr. 124.**

724—21.

# Mersulŭ trenurilorŭ

## pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

**Budapesta—Predealŭ**

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | | 3.25 |
| Budapesta | 8.30 | 1.50 | 5.50 | 9.15 |
| Szolnok | 11.38 | 3.57 | 9.22 | 11.19 |
| P. Ladány | 2.12 | 5.51 | 11.53 | 12.57 |
| Oradea-mare | 3.53 | 7.06 | 1.50 | 2.12 |
| | 4.— | 7.13 | 2.24 | 2.19 |
| Mezö-Telegd | 4.39 | 7.43 | 3.03 | 2.49 |
| Rév | 5.22 | 8.18 | 3.46 | 3.26 |
| Bratca | 5.45 | | 3.57 | |
| Bucia | 6.05 | 8.51 | 4.29 | |
| Ciucia | 6.31 | 9.07 | 4.55 | 4.21 |
| Huedin | 7.12 | 9.37 | 5.34 | 4.55 |
| Stana | 7.29 | | 5.51 | |
| Aghiriș | 7.49 | | 6.12 | |
| Ghirbău | 8.01 | | 6.25 | |
| Nădeșel | 8.14 | | 6.39 | 5.47 |
| Clușiu | 8.29 | 10.37 | 6.56 | 6.— |
| | 8.46 | 11.10 | 8.20 | 6.18 |
| Apahida | 9.03 | 11.28 | 8.45 | 6.34 |
| Ghiriș | 10.12 | 12.38 | 10.21 | 7.34 |
| Cucerdea | 10 37 | 1.14 | 11.09 | 7.57 |
| Uióra | 10.56 | 1.21 | 11.17 | |
| Vințul de sus | 11.04 | 1.29 | 11.26 | |
| Aiudŭ | 11.28 | 1,54 | 11.54 | 8.22 |
| Teiușŭ | 11.45 | 2.13 | 12.18 | 8.38 |
| | 12.13 | | 12.58 | 8.43 |
| Crăciunelŭ | 12.44 | | 1.34 | |
| Blașiu | 12.59 | | 1.51 | 9.14 |
| Micăsasa | 1.35 | | 2.29 | |
| Copșa mică | 1.51 | | 2.48 | 9.48 |
| | 2.12 | | 3.03 | 9.50 |
| Mediașŭ | 2.31 | | 3.26 | 10.06 |
| Elisabatopole | 3.04 | | 4.07 | 10.28 |
| Sighișóra | 3 46 | | 4.49 | 11.04 |
| Hașfalĕu | 4.04 | | 5.35 | 11.19 |
| Homorodŭ | 5.26 | | 7.23 | 12.27 |
| Augustinŭ | 6.10 | | 8.09 | 12.58 |
| Apața | 6.41 | | 8.43 | 1.15 |
| Feldióra | 7.17 | Tren de persóne | 9.18 | 1.35 |
| Brașovŭ | 8.— | | 10.05 | 2.09 |
| | | 11.— | | 2.19 |
| Timișŭ | | 2.41 | | 3.01 |
| Predealŭ | | 3.26 | | 3.31 |
| Bucurescĭ | | 9.50 | | 9.30 |

**Predealŭ—Budapesta**

| | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.35 | | 8.50 | |
| Predealŭ | 1.12 | | 5.16 | |
| Timișŭ | 1.42 | | 5.57 | |
| Brașovŭ | 2.18 | 4.20 | 6.58 | |
| | 2.48 | 5.07 | | 7.23 |
| Feldióra | 3.19 | 5.42 | | 8.03 |
| Apața | 3.40 | 6.09 | | 8.37 |
| Augustinŭ | 3.56 | 6.55 | | 9.04 |
| Homorodŭ | 4.29 | 8.23 | | 9.46 |
| Hașfalĕu | 5.34 | 8.53 | | 11.03 |
| Sighișóra | 5.54 | 9.31 | | 11.29 |
| Elisabetopole | 6.21 | 10.09 | | 12.06 |
| Mediașŭ | 6.42 | 10.31 | | 12.37 |
| Copșa mică | 6 55 | 10.47 | | 12.53 |
| | 6.57 | 11.06 | | 1.18 |
| Micăsasa | | 11.42 | | 1.39 |
| Blașiu | 7.31 | 11.57 | | 2.13 |
| Crăciunelŭ | | 12.28 | | 2.27 |
| Teiușŭ | 8.— | 1.08 | 1.25 | 2.49 |
| | 8.07 | 1.35 | 1.50 | 3.47 |
| Aiudŭ | 8.24 | 2.05 | 2.12 | 4.07 |
| Vințul de sus | | 2.13 | 2.19 | 4.28 |
| Uióra | | 2.31 | 2.39 | 2.34 |
| Cucerdea | 8.54 | 3.18 | 3.15 | 4.52 |
| Ghirișŭ | 9.23 | 4.45 | 4.32 | 5.26 |
| Apahida | | 5.14 | | 6.34 |
| Clușiu | 10.45 | 6.08 | 4.53 | 6.52 |
| | 11.01 | 6.29 | 5.30 | 7.40 |
| Nădășelŭ | | 6.47 | 5.47 | 8.— |
| Ghîrbău | | | | 8.15 |
| Aghireșŭ | | 7.02 | 6.11 | 8.29 |
| Stana | 12.17 | 7.28 | | 8.53 |
| B. Huiedin | 12.47 | 7.47 | 6.43 | 9.12 |
| Ciucia | | 8.25 | 7.12 | 9.51 |
| Bucia | | 8.51 | | 10.06 |
| Bratca | 1.26 | 9.10 | 7.51 | 10.23 |
| Rév | | 9.30 | | 10.42 |
| Mezö-Telegd | 1.52 | 10.07 | 8.17 | 11.17 |
| Oradea mare | 2.18 | 10.44 | 8.42 | 11.51 |
| | 2.25 | 11.04 | 8.47 | 12.09 |
| P. Ladány | 3.46 | 1.16 | 10.09 | 2.24 |
| Szolnok | 5.26 | 3.31 | 11.51 | 4.47 |
| Budapesta | 7.30 | 6.35 | 1.55 | 8.40 |
| Viena | 1.40 | 1.40 | 7.20 | 6.05 |

**B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș**

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Viena | 10.50 | 8.— | 3.25 |
| Budapesta | 8.15 | 1.50 | 9.50 |
| Szolnok | 11.14 | 3.57 | 1.05 |
| Aradŭ | 3.45 | 6.52 | 5.24 |
| | 4.30 | T. d. per. 2.20 | 5.46 |
| Glogovațŭ | 4.42 | 2.34 | 5.57 |
| Gyorok | 5.03 | 3.05 | 6.19 |
| Paulișŭ | 5.14 | 3.23 | 6.30 |
| Radna Lipova | 5.32 | 3.39 | 6.48 |
| Conop | 5.56 | | 7.12 |
| Bĕrzava | 6.12 | | 7.27 |
| Soborșinŭ | 6.58 | | 8.07 |
| Zamŭ | 7.26 | | 8.33 |
| Gurasada | 7.52 | | 8.57 |
| Ilia | 8.08 | | 9.13 |
| Branicica | 8.26 | | 9.29 |
| Deva | 8.52 | | 9.53 |
| Simeria (Piski) | 9.50 | | 10.19 |
| Orăștia | 10.16 | | 10.50 |
| Șibotŭ | 10.36 | | 11.16 |
| Vinț. de josŭ | 11.— | | 11.44 |
| Alba-Iulia | 11.26 | | 12.06 |
| Teiușŭ | 11.53 | | 12.38 |

**Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta**

| | Trenŭ de persón. | Trenŭ accelerată | Trenŭ de persón. |
|---|---|---|---|
| Teiușŭ | 3.09 | | 1.39 |
| Alba-Iulia | 3.50 | | 2.19 |
| Vinț. de josŭ | 4.09 | | 2.36 |
| Șibotŭ | 4.52 | | 3.03 |
| Orăștia | 4.55 | | 3.30 |
| Simeria (Piski) | 5.23 | | 4 17 |
| Deva | 5.59 | | 4.33 |
| Branicica | 6.24 | | 4.55 |
| Ilia | 6.49 | | 5.17 |
| Gurasada | 7.— | | 5.28 |
| Zamŭ | 7.28 | | 5.53 |
| Soborșinŭ | 8.03 | | 6.24 |
| Bĕrzava | 8.54 | | 7.02 |
| Conopŭ | 9.10 | | 7.17 |
| Radna Lipova | 9.44 | 5.14 | 7.46 |
| Paulișŭ | 9.58 | 6.01 | 7.57 |
| Gyorok | 10.11 | 6.20 | 8 08 |
| Glogovațŭ | 10.34 | 6.49 | 8.30 |
| Aradŭ | 10.46 | | 8.40 |
| | 11.18 | 8.24 | 9.05 |
| Szolnok | 4.15 | 11.51 | 2.21 |
| Budapesta | 7.20 | 1.55 | 5.50 |
| Viena | 6.05 | 7.20 | 1.40 |

**Simeria (Piski) Petroșenĭ**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria | 6.— | 10.35 | 4.22 |
| Streiu | 6.35 | 11.26 | 4.58 |
| Hațegŭ | 7.21 | 12.23 | 5.42 |
| Pui | 8.06 | 12.— | 6.36 |
| Crivadia | 8.47 | 2.23 | 7.24 |
| Banița | 9.21 | 3.19 | 8.04 |
| Petroșenĭ | 9.45 | 4.— | 8.36 |

**Petroșenĭ-Simeria (Piski)**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Petroșenĭ | 6.— | 10.50 | 6.20 |
| Banița | 6.41 | 11.40 | 6.54 |
| Crivadia | 7.19 | 12.19 | 7.20 |
| Pui | 7.57 | 1.05 | 7.51 |
| Hațegŭ | 8.36 | 1.54 | 8.25 |
| Streiu | 9.18 | 2.49 | 9.01 |
| Simeria | 9.52 | 3.27 | 9.35 |

**Aradŭ—Timișóra**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Aradŭ | 6.15 | 11.30 | 7.15 |
| Vinga | 7.32 | 12.47 | 8.04 |
| Timișóra | 8.42 | 2.04 | 8.57 |

**Timișóra—Aradŭ**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Timișóra | 6.20 | 1.11 | 5.05 |
| Vinga | 7.21 | 2.46 | 6.40 |
| Aradŭ | 8.03 | 3.50 | 7.50 |

**Ghirișŭ—Turda**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Ghirișŭ | 7.48 | 10.35 | 3.40 | 10.20 |
| Turda | 8.08 | 10.55 | 4.— | 10.44 |

**Turda—Ghirișŭ**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Turda | 4.50 | 9.30 | 2.30 | 8.50 |
| Ghirișŭ | 5.10 | 9.50 | 2.50 | 9.10 |

**Sighișóra—Odorheiu**

| | | |
|---|---|---|
| Sighișóra . . . | 4.30 | 11.25 |
| Odorheiu . . . | 7.21 | 2.11 |

**Odorheiu—Sighișóra**

| | | |
|---|---|---|
| Odorheiu . . . | 8.15 | 3.15 |
| Sighișóra . . . | 10.52 | 6.10 |

**Careii-marĭ—Zelău**

| | |
|---|---|
| Careii-marĭ . . . . | 5.50 |
| Zelău . . . . . . . | 11.— |

**Zelău—Careii-marĭ**

| | |
|---|---|
| Zelău . . . . . . . | 1.56 |
| Careii-marĭ . . . . | 6.48 |

**Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița**

| | |
|---|---|
| Murĕșŭ-Ludoșŭ . . . . | 4.— |
| Țagu-Budatelicŭ . . . . | 6.48 |
| Bistrița . . . . . . . . | 9.59 |

**Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ**

| | |
|---|---|
| Bistrița . . . . . . . . | 1.16 |
| Țagu-Budctelicŭ . . . . | 4.15 |
| Murĕșŭ-Ludoșŭ . . . . | 7.21 |

**Copșa-mică—Sibiiu**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Copșa mică | 3.— | 10.47 | 7.10 |
| Șeica-mare | 3.31 | 11.27 | 7.43 |
| Loamneș | 4.15 | 12.08 | 8.27 |
| Ocna | 4.46 | 12.38 | 8.59 |
| Sibiiu | 5.10 | 1.— | 9.23 |

**Sibiiu—Copșa-mică**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Sibiiu | 7.35 | 4.34 | 10.17 |
| Ocna | 8.02 | 4.58 | 10 43 |
| Loamneș | 8.30 | 5.25 | 11.09 |
| Șeica-mare | 9 05 | 5.55 | 11.40 |
| Copșa mică | 9.34 | 6.20 | 12.05 |

**Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Cucerdea | 2.50 | 8.20 | 2.41 |
| Ludoș | 3 34 | 9.11 | 3.27 |
| Oșorheiu | 5.20 | 11.17 | 5.14 |
| | 5.35 | | 5.36 |
| Regh.-săs. | 7.10 | | 7.15 |

**Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Regh.-săs. | | 8.— | 8.15 |
| Oșorheiu | | 9.35 | 9.53 |
| | 5.21 | 5.54 | 10.20 |
| Ludoș | 6.58 | 7.41 | 12.06 |
| Cucerdea | 7.47 | 8.25 | 12.50 |

**Simeria (Piski)—Hunedóra**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Simeria (Piski) | 10.50 | 4.40 | 9.16 |
| Cerna | 11.13 | 5.03 | 9.34 |
| Hunedóra | 11.48 | 5.38 | 9.58 |

**Hunedora—Simeria (Piski)**

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hunedóra | 4.46 | 2.32 | 7.22 |
| Cerna | 5.11 | 3 — | 7.50 |
| Simeria | 5.28 | 3.20 | 8.10 |

**Brasov—Zĕrnescĭ**

| | | |
|---|---|---|
| Brașov | 5.45 | 2.58 |
| Zĕrnescĭ | 7.26 | 4.39 |

**Zĕrnescĭ—Brașov**

| | | |
|---|---|---|
| Zĕrnescĭ | 8.— | 5.20 |
| Brașov | 9.24 | 6.44 |

**Brașov—Ch.-Vașarheiu.**

| | | |
|---|---|---|
| Brașovŭ | 8.30 | 3.10 |
| Uzonŭ | 9.43 | 5.23 |
| S.-Georgiu | 10.23 | 5.03 |
| C.-Vașarheiu | 12.46 | 7.20 |

**Ch.-Vașarheiu—Brașov.**

| | | |
|---|---|---|
| Ch.Vașarheiu | 4.00 | 2.45 |
| S.-Georgiu | 6.32 | 5.17 |
| Uzonŭ | 7.00 | 5.45 |
| Brașovŭ | 8.08 | 6 53 |

**Nota:** Nume încuriiadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tiporgafia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.